

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hírcs. SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

előfizetést pénzben és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intőzendők

Bérmertetlen levelek csak ismert kezekről fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postaküldve:

Egész évre	10 ft — k
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetitóra egyszeri beiktatásért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábpetitórát 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szombat, márczius 1.

43. szám.

Mi van a levegőben?

II.

(T.) Már az „Egyetértés“ is kezdi szemügyre venni „tisztelt lapársát“, és kérdegetni kezd tőle, hogy: De hát kollega, mond csak, mit jelent az a horszólódás a nyakadon? „Eh kollega! fel se kell azt venni, — kiáltja a „Pesti Napló.“ Az én uraim tudod nagy urak és nem szeretik ha egyre-másra előttük ténfereg a rabszolgájuk. Hát tudod napal egy kissé lánczra kötnek, de éjszaka szabad vagyok.“ — Na hát megköszönöm én a te szabadságodat kollega, — fogja mondani az „Egyetértés“ minél előbb, — s inkább lesznek én szövetséges nélkül a szabadban, mint veled szövetségbe, a te uraid asztalai alatt és nyaklánczaim.

Az öreg Pulszky, a „P-Napló“-nak még csak nem régen is nagy embere, az öreg Pulszky is ébresztő nótákat kezd fújni a nemzeti színi álarozot öltött reakció ellen; és így fog majd lassan lassan megszólalni az ébresztő mindenfelé s így fog felhangzani a porties néma figyelmeztető kiáltása: „Palota örök vigyázatok!“ És mikor a reakció fekete éj alakjait a „P. Napló“ abba a kábító hitbe ringatja: hogy ime mindjárt benne lesztek a nemzet szívének közepében, hát csak addig rejtsetek el főreitek, az alatt a nemzet szeme felnyílik, s az éj alakjainak minden mozdulát megfigyelve, egyszer csak nyakon csipi ő méltóságait, és dobja bele a nevétséges bukásnak örvényébe!

És valóban itt is már az ideje, hogy a nemzet felébredjen, és belássa: hogy a szabadelvű elemek egymás elleni küzdelme nem egyébbe való, mint vérszemet adni a szabadelvűség és demokraczia született ellenségének arra, hogy az „inter duos litigantes“ elvén, a sirlol-

tok penészes levegőjét áraszák el az ország felett.

Az a nyilatkozás, az a puhitgatás, az a lapitgatás, melylyel a reakció „anakondája“, „boa constrictor“-a, a „P. Napló“, a szélsőbal tigriseit lenyelhető falattá preparálni igyekszik, oly feltűnően elbolondítási modorban történik, oly komikus vigyorgással megy végbe, miként csakis a tökéletes vakokról lehet feltételezni, hogy nem látják. És ha a szélsőbal csakugyan nem akarná ezt felismerni, s csakugyan azt hinné, hogy ő nyeli le a kigyót, mikor a kigyó nyeli le őtet, hát a kigyó gyomrában bekövetkező ébredés kinos lehetne reá nézve.

De hát igazán, őszintén akarunk szólni egy pár szót: Vajjon a szélsőbal mérsékeltabb eleme még se tartja elérkezettnek az időt arra, hogy a szabadelvű párttal fuzionáljon? Még mindig abban a hitben élne, hogy könnyebben keresztül viszi elvét, ha kormányra nem jut, mint ha kormányra jut? Avagy azt hiszi, hogy szélsőbali lobogó alatt kormányra juthat valaha? Hiszen a kor villámsebességgel halad, s a lehetőség meg a szélsőbali r e g i álláspont minden évben mérhetetlen távolra taszítottak egymástól. Ámbár ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy Magyarország függetlenségének elve örök időkre kivihetetlen marad, hanem azt hogy: bármikor, bármiféle körülmények közt és bármely időben, de csakis az a párt fogja kivihetni, mely kormányon lesz. És ha az az idő bekövetkezik, a szabadelvű párt éppen oly erélylyel és hazafisággal fog küzdeni érte, mint akarki más e világon. Hát miért nem fuzionál a szélsőbal mérsékelt elemével a párttal; miért nem akarja az ő elveit érvényesíteni ott a hol lehet; a hol az ő lobogójával mindig a kormányos mellett is részen állhat, s a kormányt az első kedvező alkalommal ke-

zeibe ragadhatja. Mig így? Soha! Soha soha mig e világ létszen!

Az a kombináció pedig, hogy a reakció segítségével buktassa meg Tisza Kálmánt, hát hogy a Kossuth Lajos szavaival éljünk, valóban annyi: mint a kigyótól való félelmében a kigyó torkába röpi. Mert mig a szabadelvű párt éppen egy a népből került ki mint a szélsőbal, s ha bár más utakon de ugyan azon cél felé törekszik, addig a konzervatív-reakcionárius elem egészen idegen elem, mely a miénkkel egészen ellentétes érdekek bir, s a nép érdekét nem csak hogy soha nem védelmezné, de még csak felfogni, még csak megérteni sem bírja.

Ez az osztály a mi nézeteinkkel egészen ellentétes nézeteket valló csoportot képvisel, és születés-től kezdve halála órájáig, ha csak le nem bukik — folyton más légkörben mozog, leginkább tanúsítja pedig ezt az a körülmény: hogy a hány szabadelvű magnás még találkozott, mindig ellentétbe jött saját tulajdon osztályával. Ez bizonyítja tehát hogy ama osztályának egészen más elvekkkel és nézetekkel kell bírnia, s hogy egy ily, az ország lakosságának tengernyi többségével ellenkező nézetet valló kormány, azon lakosokra nézve nem lehetne más mint esapás és veszedelem.

Hát hogy egy olyan elveket valló párt mint a szélsőbal, melynek egyedüli jelszava a „nép akarat“ hogy támogathasson egy oly pártot, mely a nép akaratával szemben az olygarcshat képviseli, mely a munkás népet melynek nem nyílt alkalmat magát kimivelhetni és verjétkével keresi kenyerét, megveti, — csak is úgy képzelhető, ha a nép nem bír tudatával annak amit vele a pártvezérek elkövetni akarnak. Mert ha a pártvezérek a nép bőre feletti ily féle alkudozással és a nagy urakkal való trafikálással fel nem hagynak, éppen úgy ott

fogja őket hagyja a nép mint ahogy szent Pál az oláhokat ott hagyta.

A múlt választások alatt még csak megjárta a szélsőbálnak a habarékvaló összemikődése, mert hát előbb utóbb, de a habarék elvei a szabadelvűséggel nem jöttek összeütkezésbe, de a mint a habarék konzervatív-reakcionárius táborra feketedik, amint a habarék görhes zászlóját Zichy Nándor fogja lobogtatni: hát ennek a pártnak a néppel való minden további összeköttetése megszűnt, s körül kell hordani a népszabadság lobogóját az országban, hogy a görhes zászló ellen, ez alá a lobogó alá egyesüljön mindenki!

Am maradjon meg a szabadelvű párt szabadelvű partnak, maradjon meg a szélsőbal szélsőbálnak, mert hiszen e két párt egyesülése egy is csak napi kérdés: de hogy ez országot a Windischgrätzek és Paskevicsek behívó gyűrűk maguk alá, s hogy a nép verejtékéből újra a fekete elemek üljenek orgiákat, hát ezt a gyalázatot, a magyarok istenének segítségével, talán csak még se fogjuk megérni!

Országgyűlés.

Budapest febr. 28.

A képviselőház mai ülése ismét egy halálhír bejelentésével kezdődött, melyet már a sándor-utcai palotán kifüggesztett fekete zászló jelzett: Hegedűs László halt meg váratlanul az éjjel, a szélsőbal e rokonszenves és tiszteltreméltó veteránja, kinek utolsó jelentékenyebb szereplésére — a mikor a középiskolai törvényjavaslat tárgyalásánál a merev felekezeti szempontot védelmezte, — még élénken emlékszünk. A ház részvételt fogadta a gyászírt s ennek jegyzőkönyvében is kifejezést adott.

A szokásos bejelentések után a szerzői jogról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása következett, — csöndesen, egyhangulag mint eddig, de gyorsabb tempóban, mint eddig; a szakaszokat gyors egymásutánban pergette

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A depr. casinó története.

A megalakulástól a szabadságharcig.

Irta:

Szűcs István.

A casino társaság 1833-ik évben jött létre Debreczenben. Helyén találok itten a városnak azon időbeli arculatát röviden esetenli. Debreczen előkelő-önálló értelmiségű akkori időben e városban állandóan tartózkodó vidéki uraságokon, a helyorségi szolgálót s újonczok táborzását teljesítő es. k. katonai tiszt karon kívül, az itten létező tisztántuli kerületi tábla tagjai — kiknek mindegyike az akkori polgárság által „táblás ur“ czímmel szokott nevezetni — továbbá a 12 tagból álló városi tanács, élén a főbíróval s polgármesterrel, a 60 tagból állott választott hites közönség s egyéb városi tisztviselők, a r. kath. és helv. vallástételt követő lelkész kar, a kollegiumi tanárok, kegyesrendi atyák, a normális és utczai leányiskolák tanítói, énekvezérek, a tartományi biztosság és salétrom intézet felügyelősége, alig 10 tagból álló ügyvédi kar, egy-két orvos-tudor és sebész, egy pár mérnök s néhány gyógyszerész képeztek. S ha ezekhez meglehetősen számú kereskedőket, az iparosok és gazdászattal foglalkozók kiválóbb elemeit, a harminczad és sóhivatal, tisztjeit hozzáadom; körül-belül álló készen vagyok, Debreczen város 1833-ik évi kiváló értelmiségének elsorolásával.

A város akkori kinézését illetőleg, ugy építkezés, mint egyéb tekintetben is a korszerű haladásnak nem igen mutatkoztak jelesei. Járdákról, utcakiközvezésről, éjjeli világításról, bérkocsikról szó sem volt. Több esetet hallottam, hogy a „Bika“ és „Fehérló“ czimű vendéglőkben téli időben tartani

szokott tánczvizgalmakban részesülni óhajó hölgyek, feldisznított öltözeteikben szállásaikról a rengeteg sár miatt ökörszekérre helyezkedve, koromszétben az elősarolyában ülő béres mellé kuporodó cseléd kezében tartott kézi lámpa világa mellett jutottak el óhajtott céljaikhoz. És ha voltak kegyes óhajok, melyek az éjjeli világításnak közköltésén lótrehozását célozták; hajótörést szenvedtek azok az ósdi nézetűek ferde felfogásán, melyszerint tisztesség ember éjjel át nem marad kint hajlékából; ha mégis éjnek idején házából kimozdulni kényszerül, arra való a kézi lámpa használata. Így aztán a hosszú téli esteken gidres gödrös gyalog utakon, vízben, sárban botorkáló, méltán sohajtott ekként: Debreczei falu nem város, nyárban poros, télen sáros, benne lakni jaj beh káros!

A Debreczenben megalakult casino, első elnökekül ugy Jogtudományi képzettsége mint tekintélye által kimagasló tunsádi Pálffy Józsefet, a tisztántuli kerületi táblának előbb közbiráját, majd elnökét egyhangulag választotta meg; második elnökül Simonffy Dániel városi tanácsnok, jegyzőkül Vámosy Károly városi főjegyző és Sárváry Ferencz ügyvéd, pénztárnokul pedig Szöllösy János választották meg. A második elnök és jegyzők pár év múltán változtak. Mert sok oldalú hasznos szolgálata után, maradásra semmikép rá nem bírhatott Simonffy Dániel helyett Dömsödy Gábor városi tanácsnok, e helyett Nánássy Gábor majd Poroszlay Frigyes szinte városi tanácsnokok választottak egymásután második elnöké. Jegyzőségben Vámosy Károlyt és Sárváry Ferenczet Pfanschmid Károly városi főjegyző és Csáthy Károly ügyvéd váltották fel. Majd Csáthy Károly és Komlóssy Imre, ezek után pedig jegyzőkül Sápny Sámuel és Budahazy Sámuel választották meg. A pénztár kezelésénél Szöllösy János minden szabadkozása daczára is folytonosan meghagyatott; valamint a

társulat évenként megújított kérésére az egyet fokmányozójával megmaradt Pálffy József egész 1841-ik év ápril 29-én bekövetkezett haláláig; s nem egy oka volt a casino egyesületnek az őt megalapításától fogva soha nem lankadó buzgósággal apoló és gyarapítására mindent elkövetett első elnökének elhunytával, méltó elismerése babéját fűznie, annak más hivatalai közben aratott érdemkoszorujába.

Miként minden vállalkozásnál szokott történni; e zsenge intézetnek is meg kellett a kezdet nehézségeivel küzdenie. Legelőször a casino, a piac utczai Andaházy-Szilágyi-féle ház emelést vett szállást. Hozzá kezdet pályafutásához; butorokat szerzett, könyveket hozatott, hírlapokat rendelt, teke asztalokat vásárolt s munkába vette a helyiség kelő felszerelését. A szolgazemélyzetet előbb felfogadott vendéglősének közvetítésével, majd saját erején állította elő. A helyiségre felügyelői tisztet Kenessey Antalra bízta.

A casino egész erélylyel látott működéséhez. A részvényes tagoknak esténként folytonos összejövetele, kedélyes mulatozása, törvény által nem tilalmazott kártyajátékok folytatása, olvasás, társalgás, érdekes tárgyakról vitatkozás, eddig nem észlelt pezsgést idézett elő az előbbi sivar társadalmi életben. A választmányi koronként gyűlésezt, az egyet anyagi és szellemi ügyeiről behatóan tanácskozott; minden előforduló tárgyat kimerítően megbeszélte, az indítványokat és beadott terveket megrostálta s az üdvösöknek találtakat a közgyűlés elé terjesztette. A közgyűlésen higgadsággal párosult élénkség közben, egymásnak kölcsönös meghallgatása, a szétágazó vélemények tapintatos kiegyeztetése s az ügynek minden oldalról észélyes megfontolása után hoztak a határozatok. A közönség érdeklődése s rokonszenve naponként fokozódott. A vendéglőnybe mind sűrűbben iratkoztak látogatók,

helyből hölgyek, vidékről ugy hölgyek mint férfiak. Mi több a vidékről részvényes tagokul mind többen-többen jelentkeztek. Szóval, mindinkább népszerűvé vált a casino, s tagjai számának növekedésével már 1834-ik évben a részvénydíj évenként 10 pforintra szállítottatott le.

Majd diszesb és alkalmasb szállásfelvételének szüksége mutatkozván; 1845-ik év június 15-én az akkoriban özvegy Beck Pálné tulajdonát képező háznak (jelenben a kir. törvényszék helyisége) piacra néző délnyugati oldalán 8 szobából álló helyiségebe költözött át az egyet, levén a casinót felszolgáló vendéglős részére alkalmas konyha és pincze is engedélyezve.

Nem ok nélkül történt a lakváltozás. Mert az új szálláson levő nagy kerek-szoba, tánczteremül levén alkalmazható; e körülmény a társaságot rég óhajtott céljához, tánczvizgalmak tarthatásához juttatta, s már 1836-ik év telén hangversenyek, a farsang idején öt casino bál tartattak. Az 1836-ik év ápril 19-én akkoriban uralkodó Ferdinánd király születésének évfordulati ünnepe rendezett tánczvizgalmak alkalmából befolyt 120 pengő forint tiszta jövedelem, a casino által e városban megalakítandó polgári kórház javára a városi tanácshoz átküldetett. A casinói gyűléseken több ízben hangsúlyoztatván, hogy ez egyesületnek nem csupán mulatozása, hanem közjóra irányzott törekvés is a célja; ebből folyólag már 1836-ik évi szeptember 9-én tartott bizottsági ülésben indítványoztatott, hogy miután Debreczen nélkülözhi az utczai világítást; az pedig minden valamire való városnak életszüksége; annál fogva addig is, mig a közóhajnak a város részéről elég tétethetnek; a casino által kibocsátandó aláírási iven s egyébként gyűjtendő ajánlatokból a városnak legalább főt-czain több helyeken éjjeli időben világító lámpák függesztésének ki. Az indítvány közzé-lyesléssel elfogadtatott, foganatosítása elren-

le a ház, habár módosítványok sem hiányoztak. — Fél kettőkor az egész törvényjavaslat be volt végezve, s így már csak a bizottsághoz visszautasított szakaszok megvitatása van hátra.

Vetőmagvizsgáló állomás Debreczenben.

Felhívás.

A nagyméltóságú földmívelés-, ipar és kereskedelemügyi miniszterium, a debreczeni kir. gazdasági tanintézetnél **vetőmagvizsgáló állomást** szervezett.

Ezen intézménynek célja: a magkeskedést ellenőrizni s ez által a **gazdák, erdészek és kertészek** érdekeit az e téren előforduló hamisítások és visszaélések ellen megvédeni.

Felteslegesnek tartom felsorolni azokat a károkat és azok keletkezését, melyek különösen a mezőgazdák érdekei: a hibás, a szemetes, gyommagokkal vegyes, csirázásra éretlen s a csiraképeséget elvesztett vetőmagvak használata miatt. Nemcsak a drága pénzen beszerzett vetőmag vesz kárba, de ennél még sokkal több, az idő, a munkát költségei s egyebek.

A jelen intézkedés tehát a miniszteriumnak, közvetett nemzetgazdasági nagy fontossága mellett, egyenesen előmozdítja a gazdaság saját anyagi érdekeit.

A mezőgazdák által beküldött, közönségesen használt m e z e i m a g v a k, **minden díj nélkül** vétetnek a tudományának gyakorlati tapasztalatának összes eszközeivel vizsgálat alá. A beküldőnek hiteles okiratban mutatják ki, a vetőmag tisztaságának minőségét, azonoságát; annak csirázó képességét s egyéb tulajdonait.

Ezen magvak közé tartoznak: a gabonafélék, tengeri, köles, muhar, czirok, pohánka, a hüvelyes vetemények, búkköny, luczerna (különösen arankára), répa, kender, dohány, napraforgó, repeze, fűmagvak stb. Ingyen vizsgálja meg az állomás, kívánatra, kitűnő hiteles eszközökkel: a gabonafélék térfogati súlyát (qualitását) is.

Kereskedők árucikkjei, valamint erdészeti s kertészeti magvak meghatározott esekély díjakért vizsgálatnak.

E szakhoz tartozó vitás ügyekben az állomás döntő erejű véleményeket s bizonyítványokat állít ki.

Ezen intézmény hivatva lesz a lelkiismeretes termelők s magkeskedők hiteltét is oly módon emelni, hogy elárúsítandó vetőmagvakat előlegesen megvizsgálja s bizonyítványával, mely szorosan megszabott feltételek mellett adatik, képesíti az elárúsítót: árucikkjeit felelősséget vállalhatni.

Az állomás önálló vezetésével tanintézetünkél, ez idő szerint **Török Gábor** tanár ur van megbízva, ki a folyó év február hó 10-étől megkezdte működését s az állomás rendelkezésére áll, az évnek minden szakában a gazdaközönségnek. Az állomás műveleti hiteles könyvekbe vezetettek, melyekből bármikor rendes kivonatok s okiratok állíthatók ki.

Midőn a helybeli és vidéki tisztelt gazdaközönséget, e nagyfontosságú intézmény minél gyakoribb igénybe vételére felhívom, egyszersmind értesítem, hogy kívánatra az állomás „alapszabályait” mely teljes felvilá-

gosítást ad a beküldés módjáról s mindenről ami tudni való: azonnal megküldjük.

Minden megkeresés „az állami vetőmag vizsgáló állomásnak Debreczenben”) czimre küldendő s úgy a levelek, valamint csomagok bérmentesen küldendők.

Debreczen, 1884. febr. 20.

Domokos Kálmán

a kir. gazdasági tanintézet igazgatója.

Az urnók tánczestélye.

Debreczen, február 29.

„Igrét szép szó, de ha megtartják sokkal szebb” — mondja a példabeszéd, — követem tehát, s ha már a szöveget megvettem, mért ne kövessem a sokkal szebbet is? Igrém kedves szerkesztő ur hogy az urnók által rendezett fényes tánczestélyt — úgy a hogy képességek engedi — leírom, csak egy itt a hiba, kár volt kedves olvasót jó előre holmi „szellemes tánczestély” kezesgetni, én azt tartom, „naplement után dicséret a napot” s különben is igen nehéz dolog az, szellemesnek akarni lenni, mert ép ilyenkor nem sikerül, már pedig az előzmények után akarni kellene, vagy még jobb az előzményeket figyelembe sem venni s nyugodt lélekkel — azaz gondolatokkal hozzá fogni, ha lehet?

Szép volt, — sikerült volt, — kellemes volt, — csak az a kár hogy az utolsó volt, — sőt hájták a kis tündérek és nagy ámorok, kik oly elragadóan néztek ki, hogy hiszem nagyon sok szívet lázas mozgásba hoztak!

Nem is hinné azt senki, dacára hogy mindnyájunk akarata s óhajja volt ezen revanche mulatság, még is nagy feladat volt azt összehozni, s csakis főrendezőnknek köszönhető a fényes siker, ő ki oly leleményes, s ki oly ügyes a kivételnek, egyedül ő képes a pártokat össze hozni, s oda működni hogy a nem mel szavazók is végre igent mondjának!

Egy kis tréfáról, meglepetésről is volt gondoskodva, sok titkolódás, sugás és bugás előzte ezt meg, hogy valahogy meg ne tudják, nem is tudta volna az avatottakon kívül senki ha közülnék néhányan, ki a férjnek, — ki a sógorának — vagy fivér — avagy jó barátjának — meg nem surja, s persze a jó titoktartó férfiak — dacára hogy bennünket jelképeztek azok a kis hamis szajkók, a nőrendezői vállakon — mégis ők csacsogták tovább a titkot; no de nem tesz semmit, azért mégis megtreáltunk az urakat, bárha be kell ösmernünk hogy kissé ügyetlenek voltunk, hiányzott a bátorságunk s így alig szölkünk valakinek, tova siettünk, a feleletet be sem várva; pedig hogy össze beszéltünk politikai terülnk fölül, mikép indítjuk meg a hadjáratot a férfi világ ellen s hogy mondjuk el sisakunk rostélya mögöl a női titkokat, — felosztottuk egymás között a szerep kört s mind megannyi „Máldi” vitétek szándékoztunk rohanni, az előre kijelölt ellenségre.

Interpellálni akartuk a főispánt, meg a polgármestert a kaszárnyák építése tárgyában s kérni akartuk hogy siessenek az építéssel, hogy a jövő farsangra még több tánczosunk lehessen, mert természetesen tá-

*) Hasonló állomások létesültek: Budapestben, Magyar-Óvároton, Keszthelyen, Kolozs Monostoron és Kassán.

deltetett. Folytak a pénzügytéseik. Debreczennek s környékének lelkes hölgyei, gróf Csáky Mária kasszántói Lányi Imre kerületi táblai elnök s ungmegyei főispán nejeknek buzdítása folytán ezen czélra ékműveket készítettek s azoknak sorsjáték útján értékesítéséből bejött pénz a viágítási alaphoz csatoltatván; 51 nagy lámpának folytonosan fenntartása lett eszközölhető. Ugy hogy az 1844-ik év január 30-án a midőn t. i. a városi előjáróság, a casino által addig fentartott utcazi lámpák további gondozását átvette; adatokkal támogatva lett kimutatva, miszerint az 1837-ik évtől kezdve az 1844-ik évig költött a kaszinó az utcák világitására évenként 640 forint kiadással összesen 3839 forintot. És ha most a város piaczan éjjeli órákon kies fényben csillogó lámpák világánál sétálunk; ne feledjük el azt, hogy az utcazi világitás kezdeményezésének dicsőségéből a városi hatóságon kívül a casino, valamint e város és vidékének kedves emlékü hölgyei is, osztályrészt követelnek.

Majd a város utcazi jóivóvizű kutaknak létesítése czéljából a városi hatósághoz beadott előterjesztésében kijelentette a casino, hogy e kiáltólág szükséges intézkedést maga részéről legnagyobb áldozattal is kész elősegíteni.

Az 1840-ik évben Budaházy Sándor tagtárs indítványára, egy takarékpénztár felállítására nézve indult meg az üdvös mozgalom.

A mellett, hogy farsang idején a casino bálók voltak legkedveltebb mulató helyei az itteni és vidéki közönségnek; az 1841-ik év után megnyiták a casino termei az eddig csak hírből hallott, már csak újdonságánál fogva is zsufolóság telve volt jogszabályoknak-melyeket a kereskedő segédek táncmulatsága követte.

Ha már egyéb üdvös indítványokat is mindenkor szíves készséggel karolta volt fel a casino egylet; legmelegebben hangoztatta

azonban a színház létesítésének s abban a kor igényeinek megfelelő állandó színész-társaság tartásának mulhatlan szükségét.

Az 1841-ik évre Pálffy József elhunytával 1-ső elnökül Detrich Miklós ker. táblai közbiró lett megválasztva. Az 1842-ik évben pedig Halassy Ferenc kerületi táblai közbiró, második elnökül Vecsey József városi népszónok, jegyzőül Szűcs István jogtanár és Simonffy Sámuel ügyvéd választottak. Az 1833-ik, ugyiszintén az 1844-ik évre 1-ső elnökül kishédei Rédey Ferenc, második elnökül Szöllösy János, jegyzőül Simonffy Sámuel és Tóth Antal ügyvédek, pénztárnok Kis Orbán János lettek megválasztva. Az 1845-ik évben 1-ső elnökül Karap Sándor váltó törvényeszeki biró választatván meg; alelnök s pénztárnok meghagytak, jegyzőül Tóth Antal és Kovács János ügyvédek választatván; felügyelőül előbb Marjai Ferenc majd Szikszai Ferenc alkalmaztattak.

Az 1842-ik év június 12-én tartott közgyűlésén az azontul évenként fizetendő részvénydíj 4 pfrtra szállított le. Kétségkívül tehette ezt pénztári állapotának kedvező helyzeténél fogva is a casino; de aligha nem volt tényező erre nézve egy váratlan esemény is. A városi lakosság népies elemei között t. i. a társulási hajlam mindinkább hasonossá válván; hogy az eddig fennállott casino tagjai iratkozának be a polgári osztályok, azt ők magukra nézve előitéletesnek tartották. Tehát a „Fehérló” czimű vendéglőben 2 frt évi díj mellett, ugynevezett polgári Casinót alakítottak, s annak ellenében az eddigi casinót urí Casinónak nevezték el, mely nevet azonban elutasítván magától, debreczeni régi casino nevet vette fel. Ezen polgári casinónak alapszabályai közé tartozott az, hogy egy évnél tovább eghyzamban senki elnökséget nem viselhet; ennél fogva gyarmati Tar Károly, Péczely József

láljuk, hogy ezen városi kérdés megoldásánál, a város biztonsaág mellett a női érdek e k e k is számítsanak valamit, mert mindhiába katonák nélkül táncztalanság lenne sok bál. Egy városi virilitást pedig felakartunk kérni hogy a felsőbb helyre küldendő deputációba közülnék is válasszanak valakit hát ha nyomatékosabb lenne a szép szemek ragyogó csillogása az ékezzolás simaságánál, mert hányszor nemul el a szó, hol az arc, a szem, a pillantás, mindent jobban kifejez!

A féltékenység mardosó nyilat akartuk röpíteni sok könnyen ingerlő férfi szívébe s nemcsak egy diplomatikus dendi fülébe akartuk dörögni, hogy hagyjon fel már itjuságát foltozató mesterségével, s vonuljon saját családi életének — azaz a boldog házasság — révébe, s ne kinozza felebarátainak nyugalmát, s jusszon eszébe a tizparancsolat tizedik pontja, mert az idő eljár!

Majd meg a tábornoktól akartuk megtudni, bárha azt már Herma n O t t ó a képviselő házbán is fejtegette; hogy miért olcsóbb a katonaságnál az ezredes, s a tábornok házassága, mint a hadnagyé?

A főhelyet elfoglalt mamákhöz is lett volna szavunk, hátha kitudhattuk volna ábrándjaink édes titkát, természetesen leányaitak illetőleg; — Haditervünk felosztása szerint hősiessé elszántsággal indultunk a harczterre bizva vilgóló kardunk — azaz nyelvünk — élességében dominónk békét jelentő színének oltalma alatt, de alig hogy beléptünk, egy pár mozdulat után, füstbe ment a szép terv, elfelejtettük szerepeinket, mosolyra vált a támadás s csattogó interpellálásaink néma hallgatással omlottak, s másnak szánt meglepetést jövőre tartottuk fel; pedig főrendezőnk ki hajdanában, még a politikai pártok harczában, is oly ügyesen rendezte a meglepetéseket, egy láncra fűzött Ámorral a keblén rendező jelvény biztató mosolylyal intett a támadásra, de mindhiába a csata ezuttal — mondjuk meg öszintén — a mi veszteségeinkre dől el, de azért álarcz nélkül is, miénk a hatalom, szerkesztő ur ezt legjobban tudja, hiszen feleségek ember.

Alig hogy előtűnedeztünk bele vegyültünk a táncz mámorába, s eljátszott harci kedvünket felváltotta természetünk gyöngésége s már az ellen csak nem lehet panasza a férfiseregnek, hogy nem igyekeztünk kelemessé tenni estélyünket, vagy a tánczrend szerint vigalmunkat.

Kitartó jó kedvvel folyt a táncz s a két nembeli rendezőség békés türelme alatt a csárdásnak is, többször megengedtetett, az őt méltán megillett újrászás!

Ha férfi volnék lángoló színnel írnam le a tánczosok bájjait, a szép asszonyok vilámszóro tekintetét — a tündéres fényben ragyogott kedves kis leányok üde szépségét a táncz befolyásától sugárzó arczokat, a pompás toletteket de így azokról hallgatnom kell.

A férfiak nagy számban tiszteltek meg bennünket s hála előzékenységüknek s különösen a katonák figyelmének petrezselem vásárt nem nyitottunk, bárha mindnyájunk hajlamára egy a parquetteken annyira kitűnő okleveles rendezőt szemünk hiába kerestek, mint mondják épen készüldés közben rohamos szivgörcsöket kapott de a felhangzott hírek megnyugtatták, hogy baja ezuttal K i s mérvü volt.

A jó kedv mámorában alig vettük észre, hogy az új függönyök mögött ráuk köszön-

tótt a hajnali fény s a haza készülődő férfiak chorussa lassu danába hangoztatta:

A szerelem róza láncza
Köszön össze én velem
A tied legyen virága —
A tívvis jusson nekem. stb.

Hány epedő szív gondolta ma ának e dal jelentőségét, s hány rózsás álomnak szötte ábránd képet valóságá ez utotolsó farsangi bál, azt én is kíváncsi vagyok megtudni? de azt tudom, hogy megszólalt a harang hirdetni a farsang elhunytát, mikor haza készülődünk s döcögő fiakerünk nem az által védegyelthez tartozó kocsiha szegény lovaival együtt eszembe juttatá hamvazó szerda nélkül is a mementó mori-t.

Rea.

Napi hírek.

Szabadkőmives estély. A debreczeni „Haladás” páholy tegnapi igen sikerült nővér-estélyt rendezett, mely a páholy helyiségében díszmunkával vette kezdetét s a „Korona” termében folytatódott érdekes hangversennyel, felolvasással s vidám társasvacsorával. Ezt hajnali 4 óráig tartó táncz követte. Csak ekkor oszlott el a társaság, a legkellemesebb emlékeket vívén magával mindenki a jelenváltak közül s azon ohajtást, hogy ez estély menell többször ismétlődjék.

A sétahangverseny. A holnapi sétahangverseny iránt, mely a Bikában d. u. 5 órákor fog rendezetni, igen nagy érdeklődés mutatkozik s biztosan lehet számítani arra, hogy a hangversenynek városunk legintelligensebb közönsége fog jelen lenni. A hangverseny első száma a zenekar kitűnő képzettségű karmesterének C a p e k urnak saját szerzeményű „D i e t r i c h i n d u l o ”-ja lesz, mely a 39-ik gyalogezred általános szetetének örvendő ezredese D i e t r i c h u r n a k tiszteletére készült s az ő nevével lett keresztelve.

A további műsor a következő: 2. Kéler Béla: „Rákóczi” Ouverture. 3. Millöcker: „Laura” Walzer. 4. Komzák: „Lautenschlägerin” Javotte. 5. Hahnel: „O és új” Potpourri. 6. Verdi: „Rigoletto” Fantasia. 7. Kölling: „Czigányélet.” Életkép. 8. Meyerbeer: „A szeg halászleány.” Dal. 9. Strauss: „Operetből.” Potpourri. 10. Zsák: „Szeretlek én!” Induló. A változatos műsor a zenekedvűlők érdeklődését méltán ébresztheti fel.

A felolvasó körnek holnap d. u. 3 órákor a főiskolai nagy gyűlés teremben tartandó alakuló közgyűlésére szét vannak ugyan küldve a meghívók; de miután nincs még a körnek e tekintetben megbízható eljárója, s megeshetik, hogy olyan ember sem kap meghívót, a ki már kibocsátott iverke aláírt; de olyanok meg épen nagyon sokan vannak, a kikhez ezen gyűjtő iverke el sem jutottak annál fogva teljes tisztelettel felkérem mind azokat, a kik a közhasznú ösmereteknek népszerű felolvasások által való terjesztését pártolják, legyenek szívesek ezen alakuló közgyűlésén megjelenni, s az alapszabályok végleges megállapításában részt venni. Mert a működés sikere egyedül a jó szervezkedésről, a jó kiindulástól, az előzőknek és a választmány tagjainak tapintatos választásától függ.

En megvagyok róla győződve, hogy az ilyen tervbe vett tudományos estélyek városunk mivel közönségének kedélyes élvezetet fognak nyújtani. Kovács János tanár.

Járványügyi szabályrendelet. A

gyakoribb összegyűlés és tanakodás czéljából az egyesület szállásán elkülönített helyiséget kérték kimutatatni. Es ha bár az egyesület örömmel vette is e nyilatkozatot és hajlandó is lett volna a kérelem teljesítésére; a fenforogó körülmények miatt azonban e nemes szándék kivihetőnek nem találtatott.

A régió casino az 1846-ik év kezdetével három évi cycusra újbol alakulván; a piac és czepléd-utczák szegletén dél oldalon fekvő, akkoriban Kovács János, most régebbi takarékpénztár tulajdonát képező házba helyezte át szállását; maradván a polgári casino még mindig régi helyén a Fehérló czimű szállodában. E közben a közélet liktetése mind hevesebbé lettek; s hazai alkotmányunknak az angol és francia országokban honos alkotmányok mintájára alakulása iránti vágyódás mind nagyobb hullámokat vetvén, a casinóban eddig a társadalmi élet keskenyebb körében foglalkozó kedélyek a politikai mozgalmak mezején ke-restek tért működésüknek. Majd az 1848-ik évi független felelős miniszterium megalakulásával, mint országszerte a magyar nemzetnél, úgy Debreczenben is egyesülés eszméje oly erővel vette a keblekben, hogy a polgári casino összes tagjai minden felhívás nélkül ön jószántokból éljen az egyesülés hangoztatása közben, tömegesen jöttek át a régi casino helyiségbe, egyedül azon szerény feltételt köve ki egybeolvasásuk jutalmául, hogy ezentul az egyesült testület polgári casinó nével neveztessek, s a tagsági díj évenként 2 pfrtan állapíttassék meg.

Az 1848-49. évi mozgalmas időkben a casino tagjai mint nemzetörök, s közülök az ifjabbak részint mint veres pántlikások, részint pedig mint honvédek, a csatamezőkön találtak tért hazájok iránti szeretetök érvényesítésére.

járványügyi kikerült a sajtó Dr. Z e l i z y s látta el k e javaslatot a jegyalni. Mi áto szakértelemmel ban foglalt járatkozta, javaslat fogadhatóknak van kifogásunk bezáratását m nézve közelebb — Az u városunkban eredményt an

Ma tartatni, mely tén kívánjuk, kül, egyedül e követve, polgá vállalkoztak, káztatásával hogy a polgár mikor nem is van szó. Hát elmaradni az igen sokat lát hogy a ki el megbánni.

Halma den lesz, s er ség figyelmét, ez alkalommal ség igen ért tisztelni.

Debr lotaszertü épü aczunkon. Cze utca szeglet Ugy halljuk, utcazi lakosok azon ürügy a által az utca keskenyebb le tatására közö damentumát r a tanács rend utca bejárása

A k e közgyűlést tartja, mint ez domására hoz

Teleg retes debrecz emelkedik mi csak mint hat meglepő h fürdő, hane lési telep, h

H

Van szer domásra hoz lévő szőlőker jutányos és k

A kert s zes köepület hat, konyhat, mellette kerté

Az epté nyörb lüges t melynek mind kitűnő faj szö nemes faju r száza menő barlangra eml lyekben tiltet vül egy kitű kényelemre t k tünő ivóvize lette levő ker nyolga.

A véter közvetítő és t

S T

Sch

legjo üveg valóó 87

N

üics ság, hatás erejű állító mindenütt sok

S pitzw Sc

Valódi u

járványügyi szabályrendelet javaslata már kikerült a sajtó alól; kitűnő orvostudorunk Dr. Zelizy Dániel ur készítette, — s látta el kellő indoklással. A javaslatot a járványügyi bizottság fogja tárgyalni. Mi átvastuk a nagy fáradsággal és szakértelemmel szerkesztett művet, s az abban foglalt járvány elleni intézkedésekre vonatkozó javaslatokat magunk részéről is elfogadhatónak találjuk, csak azon része ellen van kifogásunk, mely nem tartja az iskolák bezárását mulhatlanul szükségesnek. Erre nézve közelebb elmondjuk észrevételeinket.

— Az ujonczállítás ma kezdődött meg városunkban s tart egy egész hétig. Az eredményt annak idején közölni fogjuk.

— Ma este fog a tüzoltó bál megtartani, mely hogy teljesen sikerüljön ösztönösen kívánjuk. Azok kik minden haszon nélkül, egyedül emberbaráti érzületük sugallatát követve, polgártársaik vagyonának mentésére vállalkoztak, s azt sokszor saját életük kockázatásával is eszközlik, — megérdemlik hogy a polgárság is támogassa őket akkor, mikor nem is áldozatokról hanem mulatságról van szó. Hát hogy ez a támogatás nem fog elmaradni az egyszer bizonyos, mert mi is igen sokat láttunk készülni, és hisszük, hogy a ki elmegy e bálba, nem fogja azt megbánni.

— Halmainé asszony jutalomjátéka kedden lesz, s erre ismételve felhívjuk a közönség figyelmét. Biztosforrásból tudjuk, hogy ez alkalommal a kedves énekesnő a közönség igen értékes ajándékkal fogja megtisztelni.

— Debreczen szépül. Még egy új palotaszzerű épület fog emelkedni a nyáron piacunkon. Czigély Ferencz ügyvéd a Miklós utca szegletén levő házat fogja felépíttetni. Ugy halljuk, hogy ez építés ellen a Miklós utcai lakosok részéről, mozgalom indult magazon ürügy alatt, — hogy az új épület által az utca bejárása még a mostaninál is keskenyebb lesz. Az aggódók teljes megnyugtatóra közölhetjük, hogy az új épület fundamentumát nem kijebb, hanem jobbjebb kell a tanács rendeletéből lerakni, úgy hogy az utca bejárása ezáltal még szélesbedni fog.

— A kereskedő ifjak önk. egyesülete közgyűlését folyó év Mártius hó 23-ikán tartja, mit ezenel a tisztelt tag uraknak tudomására hoz. Tisztelettel a választmány.

— Teleki-dósió elnevezés alatt ismeretes Debreczeni sziklás fürdő évről-évre emelkedik minden tekintetben; és pedig nemcsak mint hatályosan, sőt igen sok esetben meglegő gyors és jó sikerrel gyógyító fürdő, hanem úgy is mint nyári üdülési telep, hol a zöldben való lakás

által az egészséget vissza lehet nyerni. A fürdő tulajdonos folyvást törekszik új építkezésekkel gyarapítani a telepet. — Ez évben megnyitatták az 50 □ öles belterü nagytérmet ennek mellékterme; és e helyiségek ajánlatos alkalmat szolgáltatnak a véget, hogy itt a tavaszi és nyári időkben majálisok, társas mulatságok, tánczeczal összekötött vigalmak és zártkörű barátságos összejövetelek tartassanak. Az oda vezető ut igen szép nyájas vidéken viszen keresztül, s a terem mellett puha gyepterület kinálkozik a játszani szerető fiatalság számára. Jelenleg pedig új nagy szálloda épül 12 szobával. — Minthogy egy ilyen telep vezetése a vendégek ellátása a fürdő látogatókra nézve nagyon fontos: Telegi László fürdő tulajdonos felhívja az olyan egyéneket és családokat, a kik a fürdő kezelésben s vendégek ellátásában gyakorlottsággal bírnak és vendéglői felszerelvényekkel vannak el látva, hogy a fürdő telep kezelésének elnyerése iránt mielőbb jelenkezzenek a fürdő tulajdonosnál.

— Statisztika. A honvédelmi Minisztérium által az ország egész területére elrendelt ló és előfogatok összeírása Debreczen város ügy bel mint külterületén a tulajdonosok bementésére szerint végrehajtott: az ezen munkálattól Bognán Imre alkaptány által összeállított kimutatás következő eredményt tünteti ki. A bevallott ló és csikó állomány bevéve a város törzs méneseit is számít 6955 darabot, melyek közt van mén ló és csikó 445, — herelt 3449, — kanca 3031. — Korukat tekintve egy éven aluli csikó 395, — két éven aluli 403, — három éven aluli 562, — négy éven aluli 423. — Bevallott ló előfogatok 1538, — melyek közül személy szállításra használható, egyenes — 315, — kettős fogat, teher szállításra 324, — egyes, — 898 kettős fogat — ökörfogat van 214.

— Egy debreczeni acrobata élete. Mauerkirchenben mint esavargó fogtak el a napokban egy acrobata, ki tarka élete forgását a következőkben mondta el. Neve Berg Ottó, született Harlenben, Hollandiában; anyja Berg Teréz debreczeni születésű és ü és illetőségű komédiás asszony; atyja szintén akrobata, s ezelőtt 9 évvel halt meg Hollandban. Ő egész életét át komédiásokkal esavargott a világban, iskolába sohasem járt, sor alá sohol sem állították. Utlevele volt kétszer, de mind a kettőt elvesztette, — egyeb okmánya egyáltalában nem volt soha. Milanóban elvált anyjától, közreműködött számos acrobata társulatban, szolgált bévivészeknél, volt majdnem minden európai

városban is, — Magyarországon Cserkési lovartársulattal. — legutoljára Vermoose büvésznel volt Brüsszelben, — most meg nem tudja, hogy mit csináljon.

— Butor eladás. Mindennemű öcska, de jó állapotban lévő butorok és házi eszközök, valamint egy lejátszott zongora a városból való elköltözése miatt a legutányosabbban eladó. Értekezhetni Csokonai utca 1471. sz. a.

— Nyilvános köszönet. Az „Iparegyesületi takarékos és Hitelintézet“ Tekintetes közgyűlése a debreczeni kereskedői kóroda részére 10 frtot kegyeskedett adományozni; fogadja ezen nemeslelkű adományért a kereskedői testület nevében kifejezett hálás köszönetemet. Debreczen 1884. mártius 1-én. Szepessy Antal kereskedőtestületi elnök.

— Az „Iparegyesületi Takarékos és Hitelintézet“ múlt 1883. évi nyerevényéből, a debreczeni nőegylet jótékony céljaira 10, Tíz ö. frtot küldvén hoztam, mely összeget miután Márton László egyleti pénztárnok urhoz áttemtem; kedves kötelességemnek ismerem azt — a nőegylet nevében nyilvánított hálás köszönetem kifejezése mellett — nyilvánosan nyugtázni. Debreczen 1884. febr. 29. Veres Szatmáry Teréz nőegyleti elnök.

— Nyilvános köszönet. A helybeli Iparegyesületi Takarékos és Hitelintézet a debreczeni ipariszkola részére tíz ö. e. frtot adományozott. Midőn a kegyes adományt az ügy érdekében hálás szívvel megköszönjük, a követtére méltó tény örömmel hozzuk nyilvánosságra. Az ipariszkola igazgatósága.

— Színházi műsor a jövő hétre. Vasárnap: „Parlagi Jancsi“ népszimű; hétfő: „Pry Pál“; kedd: „Üdvöske“ (Halmainé jutalomjátéka); szerda: „Csokon szerzett völgény“; csütörtökön: „Stomfay család“; pénteken: „Szentivánéji álom“; vigjáték; szombaton: „A kuldusdiak“ operette.

— Zeneestély. A Vilmos Lajos vendéglőjében ma este h a l e s t e l y lesz, melynél az Oláh Józsi kitűnő zenekara fog játszani.

— A császár vendége. A Bécsben tartott udvari bálon, a szertartás terem egyik szögletében levő oszlopnál egy öreg ur állott egyszerű fekete frakkban. Csodálkozva nézte a nagy pompát, a tarka egyenruhákat a csillogó rendteljes urakat és a hölgyek vakító briliánsait. E fény és pompa láthatólag feszélyezte... Senkit sem mert megszólítani. Végre is féltéken megzólított egy fekete frakkban levő arany paszomántus urat: Nemde uram mégis csak a Redout nagyterme ez? A megszólított, egy udvari hivatalnok meg-

lepetve válaszol: Uram ön a császár vendége, a Burgban van az udvari bálon! Az öreg ur majdnem kővé meredt ijedtében, végre dadogó hangon előadta, hogy ő most van először Bécsben a Redoutba akart menni, de bérkocsisa a mint most látja, a oszársi palotába hozta... Egészen megzavarodva ke-reste a kijárást, a miben az udvari hivatalnok is természetesen segítségére volt.

— A budapesti papiros nagykereskedő cég Galitzenstein H. szétküldi könyvkötő vevőinek egy a jelen korszak viszonyainak teljesen megfelelőleg szerkesztett árjegyzéket, gazdagon felszerelt könyvkötő különlegességek raktáráról; szakkörökből értesülünk miszerint ezen czék árjegyzékével minden versenyt felül mul. Azok kik ily árjegyzéket ohajtának, kívánatra ingyen és bérmentve megkapják a fenti czégtől.

— „Le Phenix“ Az 1884. évben alapított párisi „Le Phenix“ francia életbiztosító-társaság a magyar korona országai részére Budapest székhellyel, a párisi anyaintézet és igazgatósággal közvetlen üzleti összeköttetést létesítve, itt (nádor-utca 20) képviselőseget állított fel. E képviselőseg vezetésével Szónyi Zsigmond urat bizta meg, kinek czégvezetői jogosultsága a kereskedelmi törvényeséknél bejegyeztetett. A „Le Phenix“ a szárazföld legkiterjedtebb és legnagyobb életbiztosító-társaságok egyikét s az 1882. évi mérleg tanúsága szerint a társulat tartalékalapja a kilencvenegy milliót meghaladta.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

Budapest, márcz. 1. A képviselőház elfogadta a szabadka-bajai és Csacza Saybuschi vasutakról szóló tjavaslatokat. Ezután E ö t v ö s Károly a socialistákra vonatkozólag interpellált, kérdvén, hogy ez ügyben van-e egyezés Magyarország és Ausztria közt?

London, márcz. 1. Az angol kormány a Dinamit összeszküvésekre vonatkozólag táviratot fog intézni az egyesült államok kormányához.

Kairó, márcz. 1. Kassalai helyőrség Febr. 18-án kirohanást tévén, a fölkelőket teljesen megverte.

Felelős szerkesztő és kiadó lap tulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Hirdetés!!

Van szerencsém a t. ez. közönség b. tudomására hozni, hogy széchenyi utca végén lévő szőlőkert és nyaralómat szabad kézből jutányos és kedvező feltételek mellett eladom. A kert nagysága 1764 □ öl melyen díszes köepület áll, tartalmaz 3 igen csinos szobát, konyhát, pinczét, padlást és közvetlen mellette kertésziakot.

Az épület előtt szökő kut emelkedik, gyönyörű lugos mely 20 □ öl kit-rjedéssel bír s melynek mindkét oldalán s boltívén keresztül kitűnő faj szőlő fut, a kert jelentékeny részén nemes fajú rózsza terjed el és e czérra több százra menő rózsabot van, gyönyörű figurák, barlangra emlékeztető mesterséges üregek, melyekben tiltványok vannak elhelyezve, ezenkívül egy kitűnő zubany fürdő a legnagyobb kényelemre berendezve, végül egy kut, mely kitűnő ivóvizet szolgáltat; e víz a többi mellett levő kertek vizeit jóságra messze tulzárnyalja.

A vételre nézve közelebbet Turay Farkas közvetítő és tudakozó intézete Debreczen szolgálat tisztelettel

Biedermann E.

ESTRAGON-MUSTAR

patent csomagokban
Schmidt Viktor és fiai
Bécsi különlegesség
legjobb beltő di márká 1/8, 1/4, 1/2, kis üvegekben; csak védjeggyel ellátott, valódi készítmény kapható minden fűszer és csomage kereskedésben.

Nincs szer köhögés, rokdetség, nyálkás-ság, katharus sat. ellen, mely oly gyógyhatásúnak bizonyult vo na, mint a gyógyerejű Spitzwegerich-féle növényből előállított és biztos s gyors hatása miatt mindenütt sokra becsült

Spitzwegerich - Bonbonok.
Schmidt Viktor és fiaiól
Bécsben.
Valódi minőségben csak gyógyszertárakban és raktárakban. (2.)

Pauly Antal,
alapított 1816-ban,
csász. kir. szabadalom.
Ágynemű-gyáros,
Bécs VIII. Lerchenfelderstrasse 36,
ajánlja mindennemű ágyneműből jól felszerelt ra tárt, u. m.: vasagly, ágylétekek, matraczok, levarrot paplanok, ágyléte fehérműleket sat. ugyanit nagyvárosokban tollakat, kőzönséges és legfinomabb pihéket és kőzönséges kőzönséget.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Emmentali, Croy, Strachinó, Imperial
sajtokat;
továbbá hollandi teljes **HERINGET**
ANGOLNAT, ANCHOVIST, fűszerezett
tekeresheringet, muszkahalat
s olajba berakott finom francia
SARDINIÁKAT
ajánl
CSANAK JÓZSEF
fűszerkereskedése.

Figyelmeztetésül!
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon Teleki-utca szögletén levő házban a volt
BERÉNYI és TÁRSA üzlethelyiségét
átvéve, azt ma. Márczius 1-én dusan felszerelve megnyitottam, nevezetesen: ajánlom a legujabb divat után készült
kész női ruhákat, manfilleket,
tavaszi felöltőket, esőköpeny, nap- és esernyőket, kész gyermek ruhákat stb.
férfi és női fehénemű raktáramat.
Női ruhák megvarratása jutányosan elvállaltatik.
Támaszkodva az évek óta a fővárosban szerzett tapasztalat és szakismertemre, oda fogok törekedni, hogy a n. é. közönség pártfogását kiérdemelhessenem.
Alázatos szolgája
LUKA ARMIN.

Thuja- és fenyőfákat
magról nevelt, különféle és legszebb fajú
50—120 centiméter magasságu példányokban, jutányosan ajánl
Simkovits Béla
kertész
Berger Henrik urnál
Debreczenben.

Gyümölcsfa eladás.
A debreczeni kir. gazdasági tanintézet pallagi faskolájában a tavaszi elárusítás megkezdetvén, felkéretnek a tisztelt venni szándékozók, hogy megrendeléseiket ideje korán megtenni sziveskedjenek.
Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Chiococa-likör.
(Likör Chiococa fortificans.)
A tudomány celebritásai által megvizsgálva és ajánlva mint kitűnőnek bizonyult általánosan
mérsékletességi szer,
különösen gyors és kellemes
felelevenítése
és erősítése a gyöngült vitális
FÉRFIERŐNEK,
az izmok és foszerő erősítésére meglepő és jótékony felelevenítő és fellesztő hatással bír. Jőzse felülmulja a legfinomabb asztali liköröket. A Chiococa kitűnőségéről tekintélyes egyénekől számtalan elismerő és hálalirakot vannak a használati utasításban foglalva minden nyelven.
Egy eredeti üveg ára 3 frt. Csomagolás 20 kr.
Fő-Raktár:
Weber C. gyógyszer-tára
Bécs VII. St. Ulrichsplatz 4.
(hová minden levélbeli megrendelések intézendők.)
Fiók-raktár: Weisz József gyógyszer. a szecseuhez I. Tuchlauben.
Budapest: Török József gyógyszer. Prágában Fürst József gyógyszer. ugyanint minden nevezetesebb gyógyszer-tárban a bel- és külföldön.

LASSON WILLIAM-féle HAIR-ELIXIR.

A legjobb szőr a haj erősítése és növesztésére
(Egy üveg 3 frt.)
Debreczenben valódi minőségben egyedül csak SZEPESSY és KERÉKES urak kereskedésében kapható.

Ügynökök, jutalék melletti utazók,
egyáltalában mindenki-
nek (nőknek is) igen jóvédelmező mellékkere-
set ajánlatik pontos cím megnevezése mellett:
Glück N. 900, Bécs főposta restanté.

SESZTINA LAJOS

DEBRECZENBEN.

ajánlja számos kiállításokon és versenyeknél kitüntetett

Clayton és Shutleworth-féle

valamint

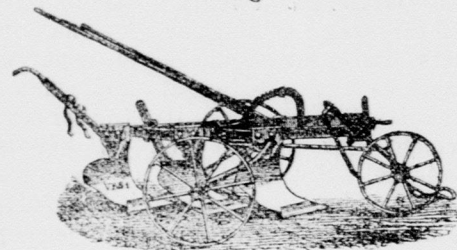
SCHLICK-KRUMPACH-féle

két és három barázdás ekéket

szorvető- és szórva vetőgépeket,

csöves tengeri darálókat, tengeri morzsolókat szecska- és répvágókat, kon-
kolyozókat és gabona tisztító rostákat, előnyös árak mellett.

ÁRJEGYZÉKEK KIVÁNATRA BÉRMENTVE KÜLDETNEK.

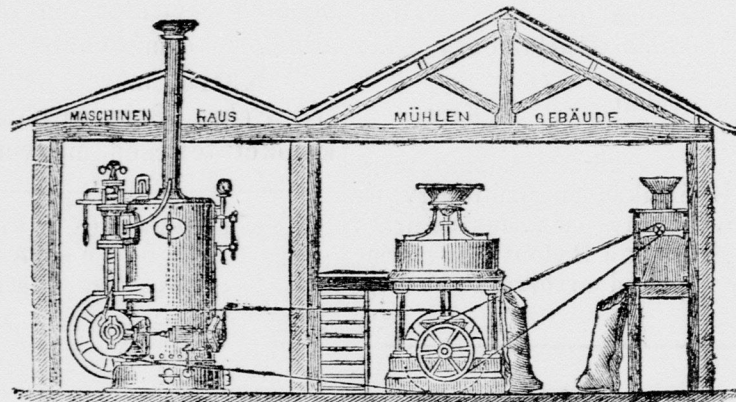
Szabadalmazott gőzgépek.

SCHRANZ C. és RÖDIGER G.

gépgyára

Bécs X. Dampfgasse 15.

Épít mint kü-
lönlegességet
szabadalma-
zott gőzgépe-
ket 2-16 ló-
erőre, jóállás
mellett mint
légtartóbbak
és legoksze-
rűbbek a mun-
kásságra és
50% tüzelé-
szer megtaka-
rítása mellett.
E gépeknél

nincs szükség
külön ké-
ményre vagy
alakra, melyek
felállítására min-
den helyen
megengedték
sőt lakóházak-
ban is. Mal-
mokban a gép
igen kitűnő-
nek bizonyult,
mit számos el-
ismerőiratok is
bizonyítanak.

Ezenkívül szállít a gyár mindenféle géprészeket, u. m. tökéletes malom-
berendezéseket és kívánatra küld árjegyzéket ingyen és
bérmentve.

MEGHIVÁS.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulatnak

1884. márczius 23-án d. e. 10 órakor

a városháza nagytanácsstermében tartandó
évi rendes közgyűlésére.

TARGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság által előterjesztett 1883-ik évi mérleg az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a tiszta nyereség feletti intézkedés és a javasolt osztalék megállapítása.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utján betöltése.

Az alapszabály 28-ik cikke értelmében a társulat t. cz. részvényesei felhivatnak: hogy a közgyűlés előtti napig a társulat csegléd-utcai iro-
dájában magukat igazolási jeggyel ellátni ne terheltesse: hol az igaz-
gatóság évi jelentése és a mérleg márczius 15-től kezdve megtekinthető.

Debreczen 1884. február 23-án.

Az igazgatóság.

Statisztika!

Alapítási év: 1847. — 59. kitüntetés. — Több mint 1 millió köszönő-irat. — A Hoff János-féle maláta-gyógy-
tápszer eladása minden művelt államban, 27,000 elárúsító helyen eszközöltetik, ebből esik Nyugot-Európára
12,800, Kelet-Európára 9000, Amerikára 4300; ezekhez igénybe vétetik Európában 1600, Amerikában 400 ujság-

A fullasztó köhögés,

meggyógyítva az áldásdus HOFF János-féle maláta-gyógytápszer-készítmények által.
GYÓGY-ELISMERÉS.

Hoff János urnak Európa legtöbb fejedelme cs. kir. udvari szállítójának, kir. kereskedelmi tanácsosnak, az
arany koronás érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendek lovagjának. Bécs-
ben, I. ker., Graben, Bräunerstrasse 8. szám alatt.

Bécsből. Férjem Krausz J. viasz-vásongyáros tüdőgyógyász szenvedett, sem nem ehett, sem nem birt nyugodni a szűri
vért hányt és felgyógyulása iránt reményünket feladtuk. Végre a Hoff János féle maláta-kivonat használatára elhatároztuk magunkat,
30 palack és néhány zacskó mellmaláta-cukorka használatát után csudálatos változás állott be, nem hányt többé vért, egészséges,
jól eszik és alszik.

Krausz Francziska, háztulajdonosnő Bécsben, Ottakring, Flotzerstrasse 64.
IX. Pius pápa használta a Hoff János-féle maláta-kivonatot, melyet Scipio Capello bíbornok által megrendelt és a vihálásban
könnyebbülést talált. Az orosz császár megrendelteti azt Zarskoje-Selo várába gróf Schuvaloff főhadsegéde által.

Budapest. Én elismerem, hogy feleségem, ki egész télen át reztentő, majdnem fullasztó köhögésben szenvedett, az ön Hoff
János-féle koncentrált maláta-kivonatai használatát által azt teljesen elvesztette és most teljes egészséggel van és jól érzi magát.
Kérem sziveskedjen 6 üveg koncentrált maláta-kivonatot 1 frtjával küldeni. Merschtz István dob utca 66.

Hivatalos gyógyjelentés.

Cs. kir. szab. központi bizottság Flensburgban. — A Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör kitűnő
erősítő szernek bizonyult.

Árak: a valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörnek 10 palack 7.26 frt, 28 palack 14.60 frt, 58 palack 30 frt. — 11 palackon felül
Budapestre bérmentve házba szállítatik. 11 palack 6 frt 60 kr, 28 palack 16 frt 58 palack 32 frt. — 1/2 kilo maláta-cukorka 1, 2 frt 40 kr. II. 1 frt
60 kr. III. 1 frt. — (Nagyobb vételnél ár-engedély.) — Maláta-cukorkák 1 zacskó 60 kr. (1/2 és 1/4 zacskó is). — Maláta-kivonat 1 üvege 1.12 kisebb
70 kr. — Gyermek tápmaláta-liszt 1 frt. — Egy maláta-fürdő 80 és 50 kr. — 2 frt értékű adal semmisen küldetik.

Az igazi Hoff János-féle maláta-cukorkák kék papírban vannak és vasárlásnál csak ilyenek kéréndők. Főraktár Aradon:
Tones F. és társa, a „fekete kutyához.” Nagy Kálmán Marx Adolff fűszerkereskedése a „fe-
hér kutyához.” — B. Csabán: Décsy József. — B. Gyulán: Ferenczy Alajos. — Károly fehérvárott: Mihály S.
gyógysz. — Déván: Issekutz Gergely. — Lippán: Ringisz F. — Makón: Kristóffy Ferencz, Nagy Cz. gyógysz. —
Orosházán: Palóczy L. gyógysz. — Perjámos Jochmann Károly. — Temesvárott: Babusnik N., Kerac A. uraknál.
Továbbá az ország minden nagyobb gyógyszerertáiban.

Főraktár Debreczenben: Csanak József, továbbá Geréby Fülöp Richli József Zelmos és Varga Lajos urak kereskedéseikben.

Cs. k sz.

Mosdóvíz (Restitutionsfluid) lovak számára

E mosdóvizek az egész osztrák-magyar és olasz államokban kizáró szabadalmat nyert, s
Ő Felségeik az angol királyné, a porosz király
és német császár, a svéd király valamint sok
magas rangú egyéniség istállóiban rendkívüli
kérel használtatik.

és sok évi próba szerint erősítő szerül
szolgálnak nagyobb fáradság előtt és után, mint
szintén segítségül külső bántalmak, közhvény
eszküzfizetése, idegek kénasága stb. ellen

Egy üveg 1 frt 40 kr.

Csak úgy valódi, ha a palack
nyakára egy veres papírszalagon van elzárva,
melyen nevelőírásom és védjegyem
látható

Valódi minőségben kapható:

DEBRECZENBEN nagyban Geréby Fülöp-
nél, kicsinyben Dr. Rotschnek V. Emil gyógy-
szertárában és Riekl J. Zelmonál; Nagyvára-
don Jankó Antal, Kiss Sámuel és Wurst Fe-
renczénél, Miskolcon: Dr. Csorba István, Dr.
Csáthy Gyula, Ujházy Kálmán és Mahr Ká-
rolynál, Nyiregyháza: Szopkó Adolfnál és
Szőnokon: Horánszky és Kecskesy Tóder
gyógyszertáiraiban.

Főzétküldési raktár: Korneuburgi kert-
leti gyógyszerár.

Azonkívül a koronaországok majd minden
városa és mezővárosaiban van rakhely, mi ko-
ronkút a vidéki lapokban köznevelésre ho-
zatik.

A ki gyártmányom utánzóinak nyomára
vezet, 500 frting terjedő jutalmat kap.

Kwizda János Ferencz

cs. k. udvari szállító
KORNEUBURGBAN.